

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiuniloru :	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Ce ne lipsesce in biserică si scóla?

Datele statistice, de cari am vorbitu in rendulu trecutu ne spunu, ca reu a fost mersulu poporului nostru in timpul din urma. Faptulu acest'a tristu ne impune mari detorintie la toti. Elu ne spune, ca in viitoriu nu o mai potemu duce cu modulu de viétia din trecutu, si anume, ca in biserică si scóla, dela cari asceptamu astadi totulu, avemu, detorinti'a a ne schimbá calea si directiunea cât mai in graba, daca nu vomu, cá mane poimane se ne pomenimu, ca este pré tardiu.

Nu odata am avutu ocasiunea a constatá in colónele acestei foi, ca este o mare binefacere, ba uniculu scutu pentru noi romanii, ca in biserică si scóla avemu o lege organica liberala, pre bas'a carei'a ne potemu desvoltá si progresá in modulu celu mai naturalu in tóte directiunile. O repetimu acést'a si astadi, pentruca convingerea nóstra basata pre dascalulu celu mare, care lu-numimu istoria, este, ca unu poporu se póte desvoltá *numai in libertate si prin libertate.*

Standu lucrulu astfelu este pré naturala intrebarea, ce ni o am pusu la inceputulu acestui articlu, ca ce ne lipsesce? Care este caus'a, ca libertatile cele mari, ce ni le acórda legea n'au datu in timpul, de cand traimu in ele fructele dorite, n'au ridicatu poporulu nostru?

Multe sunt seusele, prin cari se incérca unii a pune la adapostu, si a coperí gresielele facute in viétia si oficiu in decursulu vietii nóstre constitutionali. Unii dicu: ne lipsescu banii, prin cari se potemu creá scóle, se potemu plati bine pre invetiatori si preoti, si se venimu in ajutoriu poporului nostru in lipsele lui cele multe. Are cuventu fara indoiéla in multe privintie acésta obiectiune; dar se ni se ierte, daca cutezamu a afirmá, ca la noi se face pré mare parada cu lips'a de bani chiar si acolo, unde nu are nici

cea mai mica ratiune. Marturisimu, ca' convingerea nóstra basata pe fapte si date positive este, ca nu ne lipsescu intru atát'a banii, pre cât ne lipsesce voi'a si bun'a ingrigire si bun'a si productiv'a intrebuintiare a baniloru, de cari dispunemu.

Spre orientare amintimu aci numai doue casuri: Cunóscemu o comuna bisericésca, care pe chartia posedá preste doue mii de fiorini, dar scól'a este in cea mai rea stare, admonata degia de doue ori. Santem informati apoi, ca o comuna bisericésca, cá se-si scape scól'a de a se preface in comunala a recursu la unu consistoriu din metropolia, si prin consistoriu la sinodu dupa unu ajutoriu de 200 de fiorini. Ajutoriuulu inse, desi se poté dá, nu scimu din ce motive nu a urmatu, si astfelu scól'a respectiva s'a prefacutu in comunala, cá multe altele de sub jurisdictiunea respectivului consistoriu. Dar lucrulu de mirare! pentru scóla nu sunt bani, dar totu acolo, unde multe scóle de ale nóstre s'au prefacutu in comunale, pentru a se creá posturi inalte la centru sunt bani destui.

Amu poté enará multe casuri de acésta categoria; dar adevierulu dóre reu, si astfelu ne marginimu pre langa cele díse, pentru cá se aretámu ca dreptate avemu, cand sustienemu, ca nu ne lipsescu intru atát'a banii, pre cât ne lipsesce bunavointi'a mai cu séma, cand este vorb'a de scóla. Nu ne lipsescu intru atát'a banii, pre cât ne lipsesce o buna ingrigire si intrebuintiare a baniloru, ce-i avemu, unu faptu regretabilu, care ne a mancatu omeni'a de a mai merge la poporu, si a-i mai cere denariulu pentru biserică si scóla.

O a dou'a obiectiune multu mai nedrépta, decât cea dantaiu, este, ca poporulu nostru intrandu de curendu in viéti'a constitutională, nu si-a potutu cascigá pana acum indemanarea trebuintiósă spre a practicá bine libertatile acordate de lege. Mare amagire! Poporulu nostru, ca totu

poporul, are și elu multe scaderi. Un'a inse nu o vomu admite nici odata, și anume, ca nu ar posede o judecata naturala fôrte sanatósa. Când constatamu, ca poporul nostru posede acésta judecata, prin carea se póta traí și lucrá cu succesu in viéti'a constitutională, in acelasi timp, nu putem negá, ca pana acum nu s'ar fi facutu mari gresieli in cele mai multe casuri, când poporul nostru a fost chiamatu a exerciá libertatile și drepturile constitutională.

Avemu inse date positive pré de ajunsu, cari vorbescu cu o elocintia puternică, și cari ne spunu, ca nu poporul póta vin'a pentru gresielele facute; dincontra acést'a apésa greu pre umerii aceluor ómeni, cari desí fara carte, se credu inteliginti, și prin vorbe late și frase de parada, s'au ridieatu pe nedreptu la o autoritate órecare, pe carea o exploatéza in favorulu intereselu loru personali, seducendu și omorindu sentiulu celu bunu alu poporulu.

Din cele dise pana aci și din altele multe intemperate de unu timpu incóce urméza, ca doue lucruri ne lipsescu mai cu deosebire, și anume: *ne trebuesce mai multa bunavointia și mai mare interesu facia de causele bisericesci și scolarie.*

Lips'a de bunavointia provine cu deosebire din impregiurarea, ca noi insine nu ne scimu stimá, precum meritamu. Acesta lipsa de stima produce apoi o nencredere in puterile nóstre, și astfeliu ne lipsesce curagiulu necesariu in fiacáre actiune. De morbulu acést'a sufere mai cu séma inteligenti'a. Ba potemu dice, ca in punctulu acést'a la inteligenti nostri se observéza chiar contrariulu dela ceea ce vedemu la poporu. Poporulu romanu nu desperéza nici odata. Intre orice impregiurári, elu si-dice „da Ddieu“, și astfeliu se imprietenesce cu orice impregiurári, și merge inainte. In acelasi timp vedemu inse la multi dintre inteligenti unu feliu de sfiéla, unu feliu de nencredere, din carea nu póte urmá altcev'a, decât lipsa de bunavointia și o apatia nescusabila. carea durere, vedemu, ca se latiesce toru mai tare facia de causele nóstre publice.

Acést'a se póte observá mai in tóte lucrurile nóstre. Ea provine din impregiurarea, ca multe cause și intreprinderi n'au pré succesu. De vomu fi drepti inse, vomu trebui se recunóscemu, ca daca lucrurile n'au succesu, și nu succedu, precum dorimu, apoi noi portámu vin'a, și anume: séu ne angagiámu pré cu usiurintia in lucruri, pentru cari ne lipsescu forcielle necesarie, séu luamu lucrulu in cele mai multe casuri pré usioru, și astfeliu nedandu-i importantí'a necesaria, nici nu succede.

In ceea ce privesce punctulu alu doilea și anume, ca ne lipsesce unu interesu mai mare

catra causele nóstre publice: bisericesci și scolarari observamu numai atât'a, ca la noi acestu interesu este pré adeseori paralisatu prin interese personale, cari in multe casuri facu ilusorie dispusetiunile legii, și in urmare zadarnicescu orice progresu.

Pana când relele, ce le am amintitu aci nu voru disparé ca totulu din biserica și scóla, pana atunci in daru ne vomu acceptá dupa imbunatatiri. Ele nu voru urmá, și nici nu potu se urmeze. Fara imbunatatiri grabnice in tóte directiunile, vomu perde in curend terenulu, de care dispunemu astadi, vom instreiná poporulu de biserica și de institutiunile ei, și consecinti'a naturala ve fi, ca lu-vomu perde unu lucru, de care se ne ferésca Ddieu.

Dreptu aceea credemu, ca este timpulu supremu, cá privindu la starea, in care se găsese astadi poporulu, și la starea, in carea ne aflámu cu totii, se procedemu cu mai multa seriozitate, ér calamitátile timpului de facia produse prin gresielele trecutulu se ne servésca de invetiatura și indreptariu pentru viitoriu.

Timpulu trece iute, și viéti'a individiloru ca și a popóreloru, — vedemu insine cu ochii — devine totu mai grea, și impreunata totu cu mai multe pretensiuni. In astfeliu de impregiurári numai in casulu acél'a suride o sórte mai usióra poporulu nostru in viitoriu, și prin elu noue tuturoru, daca vomu manúá bine acele mari libertati, ce ni le acórda legea organica in biserica și scóla

Se ne desbracam deci cu totii in tóte afacerile nóstre publice de orice interesu personalu, și in aceste afaceri, dela care depinde astadi totulu, se avemu in totu timpulu in vedere numai o singura ideia: viitoriulu poporulu nostru.

C u v e n t a r e

pentru duminec'a celoru diece leprosi.

Dedicata Pré Santiei Sale, Ilustrissimului Domnu

IOANU POPASU

Episcopulu Caransebesulu.

„In dilele acelea intrandu Isusu intr'amu satu l'au intempinatu pre elu diece barbati leprosi.“ (Luc'a XVII. 12.)

Trei ani a umblatu Iub. A. Mantuitoriulu nostru prin Palestin'a, pamentulu promissiunei, invetiandu necontenitu și facendu bine poporulu alesu. Fara a posede alt'a decât nemarginít'a s'a

iubire catra neamulu omenescu, amblá elu cautandu se mantuésca pre cei rataciti, se inavutiésca pre cei seraci cu duhulu si se vindece pre cei morbosi. — Si in functiunea sa acést'a de vindecatoriu supranaturalu ni-lu presinta sant'a evangelia de astadi. Ni-lu presinta, cum vindeca aprópe de unu satu pre diece barbati leprosi, pre diece nenorociti incarcati de bube si rane.

Frumóse si mantvitóre invetiaturi ne intinde St. Evangelia de astadi. Se profitamu deci de aceste invetiaturi, ca-ci si noi suntemu nisce nenorociti plini de bube si rane, si noi patimimu lepr'a pecatului. Veniti deci se vi esplicu evangeli'a de astadi, aplicandu-o la starea peccatoriloru, ca cunoscendu pericolulu, la care duce peccatulu pre omu, se ve feriti de elu.

Éra darulu lui Ddieu se se pogóra in abundantia in inimile vóstre si se deplinésca ceea ce nu potu cuvintele mele slabe.

I. „*Intrandu Isusu intr'unu satu l'au intempinatu pre elu diece barbati leprosi.*“ St. Evangelistu Luca ni istorisese Iub. A. cà mergendu Mant. nostru catra Ierusalimu prin mijloculu Samariei si a Galileei a intratu intr'unu satu. Esindu din satulu acést'a l'a intempinatu pre densulu cei diece leprosi „*ce statéu de parte.*“ O icóna vrednica de compatimitu infatiosiau acesti nenorociti, ce suferiau de bol'a leprei. Cu capetele góle, cu vesmentele rupte, cu trupulu imflatu si spintecatu de bube urite siedéu ei afara de orasie si sate in locuri indepartate si singuraticice. Eschisi din societatea omenésca locuiau ei aci singuri insotiti numai de dorerea infricosiata, ce rodea mereu la firulu vietii lor. „*Leprosulu este necuratu, si cât va fi plag'a acést'a pre elu, va locui singuru, afara de tabera se fie locuint'a lui*“ (Levit. XIII. 46.), asia prescrie legea lui Moisi. In urm'a acestei porunci nu li era ertatu se se apropia de sate si orasie, ca se nu infecteze si pre cei sanatosi, si déca cineva din nesciintia se apropia de densii, trebuiau se strige: „*necuratu! necuratu!*“ cá acel'a avisatu de timpuriu se póta incungiuirá convenirea cu densii.

Déca cineva este bolnavu, celu putienu are mangaerea cà imprejurulu seu stau casnicii si neamurile sale, cari grijescu de densulu, si stergu sudorile de pre fruntea patimitória, si cu iubire i-ajuta in nepotintiele sale. Cei diece leprosi inse sunt fora tóta mangaerea, fara totu ajutoriulu; ei sunt nisce proscrisi, de cari fugu inspaimantati si cei mai de aprópe ai lor. Precum omului ce se lupta cu valurile marii fratele de pre tiermu nu-i póte ajutá, ca-ci déca s'ar arunca si elu in apa, n'ar poté scapá de undele ei turbate, tocmái asia acestoru nenoro-

citi nu li potea ajuta cei de aprópe ai lor, fara ca se nu se espuna pericolulu infectarii.

Dara nu vedeti voi Iub. A. in acesti diece leprosi, chipulu, adeveratulu chipu alu peccatorului? Éca asia sta si densulu ca si cei diece leprosi cu capulu plecatu sub greutatea vinei sale, precum se cuvine unui robu alu peccatului. Si vesmentele sale cum sunt ele óre? Acelu vesmentu curatu ce l'a primitu densulu in St. botezu in semnu de a duce o vietia curata si nepatata, ce s'a alesu din elu? In cursu nebunaticu dupa vanitatile lumesci nu l'a potutu griji, cum se cade, si asia a devenitu o sdréntia, a suferitu multe rupturi, prin cari poti bine se-i observi petele sufletesci, séu lepr'a ce a infectatu intrég'a sa fiintia: lepr'a pismeii si a urei, lepr'a sumetiei si dusimaniei, lepr'a lacómiei si a fara de legei.

Diece au fostu leprosii, ce au intempinatu pre Mânt. Cristosu. Leprosii din tempulu nostru sunt cu multu mai multi. S'a latitu reulu acést'a cu repediunea tuturor relelor intre noi, si asia vedemu in fiacare satu, in fiacare orasiu si tiéra de diece ori, de doudieci de ori, de treidieci de ori câte diece nefericiti de acést'a. Ei vietuescu in lume si cu lumea, se misica printre voi, vorbescu si respira unu aeru cu voi. Si totusi sunt retrasi „*standu de departe.*“ Departe de „*lumin'a cea adevrata, carea luminéza pre totu omulu ce vine in lume*“ (Ioan I), departe de Cristosu si de biseric'a lui, departe de virtute si credintia si prin urmare departe de tóta indestularea si fericirea cea adevrata. Asia stau ei, peccatosii, cu vin'a peccatului in sufletulu lor intr'unu locu indepartatu si singuraticu si cu anevoie li poti intinde ajutoriu, caci usioru poti fi atacatu de invidi'a si clevetele lor. Cum asia? intrebati voi. Éca cum! Din inim'a lor s'a stinsu totu sentiulu nobilu, totu ce e bunu si santu si frumosu si au remasu numai boldurile ce le au comunu cu animalele. Si precum lupulu inpinsu de fire alérgea dupa prada nóptea: asia peccatosulu condusu de pornirile trupesci alérgea dupa venatulu neiertatu dupa peccatu, atunci când ochii lunei sunt intorsi de catra densulu. „*In dioriulu dimineticii pléca ucigasiulu . . . si ochiulu celui adulteru pandesce amurgulu dicendu: Nime nu me va vedé*“ (Iovu XXIV. 14. 15.) Si care este urmarea? „*Mostenirea lor e blastamata pre pamentu. O clipa si ei cadu, moru, pieru, cá spi-cele cópte sunt secerati*“ (ib. 18. 24.)

II. „*Si acei'a au radicateu glasu dicendu: Isuse invetiatoriule indurate spre noi*“ Lepr'a erá Iub. A. unu morbu lipiciosu. Pentru aceea: s'au si luat acele mesuri aspre in urm'a caror'a trebuiau leprosii se locuésca afara de orasie si sate. Dar én spuneti-ve Iubitiloru! ca intro in-

departare óre care de comun'a nstra s'ar af nisce astfelu de ómeni cuprinsi de o bla, ce are insusirea de a imbl cu ficele sale — cu miasmele infectatorie — prin aeru ducendu in vecini spaima si grza si presarandu calea pre unde trecu cu cadavre omenesci, — supuneti-ve dicu aceste si apoi spuneti mi ce fcia ar avea comun'a nstra? Au bucuriile si desfatarile nste nevinovate n'ar amuti? Óre linistea si pacea n'ar per dintre noi facendu locu celei mai mari ingrijiri?

Cam in asemenea situatiune vor fi fostu si locuitorii acelei comune in a careia apropiare erau cei diece leprosi. Bucuri'a a peritu si pacea s'a dusu dela vetrile loru. Cu inima ingrijita asteptau ei c acelu sbiciu a lui Ddieu se cada pre vre-unulu dintre ei. Candu ca Mant. Cristosu in caletori'a sa catra Ierusalimu se abate si la densii aducendu inapoi ceea ce li-a rapitu epidemi'a: siguritatea si linistea. Pre stradele tacute se nasce acum unu sgomotu c de ape multe. Aerulu se imple de strigate de bucuria ca Mnt. celu bunu ii va mantu si pre densii de primejdi'a ce pandesce la pragurile loru. Pre aripele venturiloru strabate sgomotulu acest'a, bucuri'a acst'a departe pana la cei diece nenorociti leprosi.

„Ce sgomotu neindatinatu bate la urechile nstre? ... Ce strigate de bucuria sunt aceste? ... Satenii acestia se desftza si noi ne sbuciumamu in doreri! Nenorociti! au uitatu ca lepr'a e in apropiarea loru? ... Dar óre ce e? Audi! Auditi Isusu Nazarineanulu este acolo la ei. Elu va trece si pre aici! Multiamimu-ti tie Dmne, ca ti-ai adusu aminte si de suferintiele robiloru tei! Elu fiulu teu ne va mantu si pre noi de chinurile nstre. Dar óre de ce numai sosesce? Tempulu acest'a ce incetu trece elu! Minutulu ceasulu acest'a nu vi se pare unu veacu fratiloru? Asia vor fi vorbindu intre sine cei diece nenorociti. Apoi nerabdar ea nu-ii mai tiene locului. Ci ei plca incetu catra aceea comuna, si asia cum mergu si cum stau, cum stau si rasi pornescu incarcati de dorere si chinuri infatiosiaza omenimea patiminda, omenimea incarcata de dorere si nevoi cum merge incetu dara siguru catra mantuirea sa.

Dar ca si Elu Mant. celu bunu vine blandu catra densii. Elu cu inima buna si induratria potrear óre se lase pre cineva nemangatu? Nu Iub. A. pentru ca Elu a venitu anume se strga tta lacrim'a! Si asia pasiesce Elu inainte si se apropia mereu de cei leprosi impresuratu de strigatele de bucuria ale poporului. Dar mai patrundiatoriu, si mai puternicu este versulu dorerii decatu alu bucuriei! La vaelele leprosiloru amutiesce bucuri'a poporului si in tacerea adunca ce se nasce acum, se proscernu

leprosi inca din departe inaintea lui Cristosu si diece voci c si diece tiepete de dorere si desperare rostescu cuvintele patrundietrie: „*Isuse invetiatoriule indura-te spre noi*“ (ib.)

Auditi voi pecatosiloru! Auditi acsta rogatiune umilita acsta espresiune a unui sufletu sdrobitu. Voi cei ce ati calcatu de attea ori poruncile lui Ddieu, parasndu calea virtutii, voi cei ce in virtejulu placeriloru lumesci voiti se adormiti conscinti'a vstra, ori toti acei'a, cari voiti se impleti golatatea sufletelorvstre prin desmerdari lumesci, cari alergati pre calea averiloru dupa indestulire, si dati preste griji, cari o vitia intrga cu sarcin'a peccatului in sufletu alergati dupa odihna si odihn'a, se duce si fuge dela voi; au nu auditi voi versulu celu dulce alu Mnt. „*veniti catra mine toti cei insarcinati si osteniti, si eu ve voiu odihni pre voi*“ (Mat. XI. 28.) Nu se sternesce in voi la audiulu acestoru cuvinte sentiulu de caintia, dorulu de a ve prosterne si voi inaintea lui Cristosu cu rogarea leprosiloru: *Isuse, invetiatoriule indura-te spre noi!*

Nenorocitoru! parasi si voi ca si leprosi loculu celu singuraticu si retrasu, si veniti se ve apropiati de lumin'a cea adevrata! Stati, stati nenorocitoru! stati, si ve socotiti putienu, ce faceti si incatro ati pornitu? Voi ati pornitu pre calea placeriloru si desmerdarile le imbratiosiatu. Voi v'ati luatu pre urm'a castigului, insielatiunea o iubiti si vanitatile lumei acesteia ve atragu mai multu dec legea lui Cristosu. Ei bine! Sunteti satisfacuti? Implut'au ele cu deseversire inimile vstre? Ele n'au implutu ci au golitu! Au golitu sufletele vstre de pace, si indestularea v'au rapit'o. Asia dara ati perdutu unicele lucruri, ce potu ferici pre omu! Si totusi mai tneti a fi ferici. „*Eu ve compatimescu peccatosiloru! pentru c cumperati bunuri parute cu pretiulu celu scumpu alu sufletelorvstre; ve compatimescu, ca-ci ati primitu in schimbu pentru unu momentu de placere unu veacu de chinuri amare. Compatimindu-ve inse deodata ve si sfatuescu cu Cristosu Domnulu, carele si-a versatu sangele pentru mantuirea sufletelorvstre, ve sfatuescu se incepeti a imbla pre calea cea ingusta, si se intrati, pre prt'a cea strimta, ce duce la vitia parasndu calea cea batuta si lata ca-ci desi mai comoda, duce la perire sigura.*

III. „*Si vediendu-ii le-a disu loru (Isusu): Mergeti de ve aretati preotiloru*“ (ib. 14.) Cum Preotiloru se se arate? Au dra acesti'a au se-ii vindece? Dara acesti'a sunt numai nisce ómeni neputintiosi, ce singuri au trebuntia de ajutoriu mai inaltu; acestia rasi nu sunt alta decatu nisce morbosi ce au lipsa de doftoru. Si acestia se-ii vindece de lepr'a loru? Leprosii tse nu

intréba, nu resonéza nu se indoescu ci pléca plini de incredere in cuventulu Mant. Si increderea ce si-o pune omulu in cuventulu lui Ddieu nu-lu insiéla nici odata. Ne-a doveditu acést'a mii de esemple din trecutu si din presinte si ni-o dovedesce de nou esperinti'a leprosiloru, căci „a fostu candu mergeau ei sau vindecatu“ (ib.)

Mant. Cristosu a tramisu pre leprosi la preoti nu dóra pentru că acesti'a ar fi avutu puterea vindecarii, ci pentru ca ei dupa legea lui Moisi (Levit. XII.) avéu dreptulu si datorinti'a se dechiare de sanetosi pre leprosi vindecati, si se li permita a-si ocupá éراسi pusetiunea loru sociala de mai nainte. Dara ii-a tramisu si noue spre esemplu cá se cunóscemu, si se intielegemu cu ce iubire primesce Parintele cerescu pre fii sei cei retaciti. Au nu e peccatulu pentru sufletu aceea ce e lepr'a pentru trupu? Si catu de usior se pote curatí sufletulu de intinatiune! Mant. Crist. dandu puterea legarii si a deslegarii Stilor Apostoli au dato deodata si tuturor urmatorilor loru. „Mergendu invetiati tóte neamurile“ carora ve-ti iertá peccatele se vor ertá lor“ Mai de parte ne-a promis ca va fi cu noi pana la finea veacuriloru. In urmarea acestei promisiuni densulu e cu noi, langa noi, in noi si bate cu darurile sale la usi'a inimei fiacaruia statuindu-ii pre toti necontentitu: Mergeti de ve aretati preotiloru! Mergri de depuneti sarcin'a greu apasatoria de pre sufletele, de pre consciinti'a vóstra. Mergeti la preoti! Acolo in biseric'a mea amu lasatu eu o vitesda noua: tain'a pocaintiei. In lacrimile baii acesteia scaldandu-ve ve veti vindecá. Numai incredere deplina in Ddieu si in misericordia lui se aveti.

IV. Éra unulu dintrensii vediendu ca s'a vindecatu s'a intorsu inapoi marindu pre Ddieu cu viersu inaltu, si a cadintu cu fati'a lui la pitiórele lui Isusu multiamindu-i. Si acél'a érá Samarineanu“ (ib 15. 16.) Ce felu? Numai unulu recunósce marele bine ce i-s'a facutu? Numai densulu vine se multiamésca Mant. Au nu diece au fostu bolnavi? Au nu diece s'au vindecatu? Dara cei noue unde suntu? Ce nemultiamitori sunt densii! Samarineanulu pre carele Israilitenii lu-priviau cu dispretiu pentru ca in privinti'a inchinatiunei nu érá de o parere cu densii, elu vine se multiamésca pentru vindecarea minunata; érá acei'a cari se tienéu a fi popor alesu, si se faliau cu credinti'a loru, se aréta nemultiamitori! O icóna trista si durerósa acést'a, carea se ivesce prea adese si intre noi crestinii!

Câte binefaceri nu primimu din manile darnice ale Creatoriului? Si cum i-multiamimu pentru densele? Ca si cei noue leprosi cu nemultiamire négra. Ne portam asia incát ar socoti cineva că n'am primitu daruri, nu binefaceri dela

Ddieu, ci osanda. Noi desonoramu santele sale dile absentandu dela cas'a lui. Noi necinstimu parinti, ne portamu cu neincredere fatia cu superiorii nostri. Pre deaprópele lu furamu atacandu-i onórea pre furisiu, lu-ucidemu versandu casi nisce vipere veninóse veninulu clevetirei asupra numelui lui celui bunu. Pre noi insine ne perdemu pentru totudeauna, pre veci iubindu peccatulu, imbratiosindu nemoralitatea, érá virtutea batjocorindu-o si persecutandu-o. Nu sunt aceste tóte semnele cele mai invederate ale nemultiamirei nóstre catra Ddieu? Nu ne asemanam noi deci celor noue nemultiamitori leprosi?

Éca dara Iub. A. din esemplulu celoru diece leprosi ati potutu cunósce starea cea jelnica in carea se afla peccatosulu. Parasiti deci acésta stare si mergeti de spalati in pocaintia adevérata intinatiunea sufletelor vóstre. Fugiti de esemplu celoru noue si urmati Samarineanulu in laud'a lui Ddieu pentru darurile bagate ce le revérssa preste voi.

Érá Tu atotpoternice Dóme érá poporului teu si nu parasi intru rusine mostenirea Ta. Noi ca nisce nepriceputi ne-am bolnavitu facendu cele vrednice de pedépsa inaintea Ta. Tu inse cu puterea Ta ne vindeca si ne curatiesce pre noi, pre cum ai curati órecandu pre cei diece leprosi. Ca-ci faradelegile nóstre le recunóscem Dóme! Tie Ddieului nostru amu peccatuitu si amu facutu mari rele inaintea Ta. Tu inse nu intórcé fatia Ta de catra noi; ci Te pogóra cu darulu Teu in inimile nóstre si le imple de laud'a Ta. Da-ne Dóme pocaintia adevérata, incredere deplina in puterea Ta si multiamire fiésca! Invrednicesce-ne pre noi robii tei se audimu odinióra cuvintele ce le-ai graitu Samarineanului: scóla-te si mergi credinti'a ta te-a mantuitu! Amin (din 1874)

Mihaiu Juica

presbit. or. rom.

O lamurire

Domnule Redactoru!

(Continuare si fine.)

Aceste sunt faimósele „schimbari in Simvolulu credintiei si in alte locuri“ din Catechismulu, pe care eu l'am trimisu sfíntului Sinodu ca proiectu, fiindu gata a me acomoda indrumariloru, ce credému ca potu se le asteptu dela acea prévenerata corporatiune.

Repet: aceste „schimbari“ nu sunt cuprinse in Catechismulu citatu, ci in adresa mea, póte nu des-

tulu de lamuritu stilisata. Acést'a o recunósce si raportorulu diarului, „Ortodoxulu“ dicendu: „in privinti'a schimbariloru propuse de Dsa ...“

In sensu propriu inse nu póte fi vorba nici de schimbari propuse de mine. Eu n'am propusu nici o schimbare, ci m'am rugatu respectuosu, ca din 2 séu 3 versiuni a unui si aceluiasi terminu, se aléga un'a, pe carea se o primimu cu totii. Traducerea esacta si scientifica documentata a cuvintelor ek pneumatós aghiu nu póte fi considerata ca „schimbari in Simvolu si in alte locuri“, ci indreptare. N'am recomandat deci de cât o síngura indreptare, si nici o schimbare.

Nu credému, Dle Redactoru, ca a cere dela cineva se te lumineze asupra unei séu altei cestiuni, séu a recomanda cuiva se aléga din 2 séu 3 un'a, ar puté fi luatu dreptu „schimbari“, si inca grave schimbari, cu cari apoi sé se faca parada in diaristica.

Dupa starea factica a cestiunei cu neaprobarea binevoita, se vede ca sfintulu Sinodu din Romania nu s'a simtitu indemnatu

a) a se pronuncia asupra unei propuneri de indreptare,

b) a alege un'a séu alt'a din traductiunile citate, si a-si da opiniunea asupra unoru intrebari, — din care cauza me iudrumba la „chiriarchi'a locala“ de aici, ca síngura competentá a hotari in cestiunea acelorú infricosiate „schimbari in Simvolulu credintiei si in alte locuri“ din Catechismulu amintitu.

Caus'a neaprobarei, precum se vede si din raportulu reproducu mai susu, nu póte fi „schimbarile in Catechismu“, cáci aceste nu esista, — nici gresielile ce le-ar fi afluatu st. Sinodu petrecute in desu numitulú Catechismu, cáci daca ar fi avutu bunavointia a-lu aproba, facea precum a facutu cu Istori'a Bisericeasca de Dlu Dr. N. Nitzulescu, adeca cerea, cá eu se facu corectiunile ce ar fi afluatu necesarie ¹⁾. Dar credu ca nu potú se fie nici consideratiuni la cuprinsu in genere, cáci in acést'a privintia ómeni competentí s'au pronunciatu, asi dice, destulu de favorabilu atát in diaristica, cât si pe cale privata. Intre acést'i a amintescu numai pe Dlu M. Pompiliu, carele a buna séma nu póte fi privitu nici ca preocupatu si nici ca interesatu in cauza. Dsa in o dare de séma asupra Catechismului din cestiune, publicata in „Convorbiri literare“ Nr. 9 din acestu anu, la pg. 364 dice: „In comparatie cu manualele de invetiamentu religiosu, ce se intrebuintiéza la noi, catechismulu din Sibiu i-lu credemu superioru. Este lucratu cu multa ingrijire, este feritu de acelu rationalismu sarbedu si fara efectú, prin care unii tientescu a intari credinti'a siovaitóre séu a redestepta spiritulu adormitu; dar mai pe susu de tóte se distinge prin silinti'a ce si-a datu autorulu de-a intrebuintia o limba buna si intielésa.“

Chiar si DVóstra a-ti marturisitu cá e „lucratu cu multa ingrijire.“ Asi puté se facu asemenea convocare la recensiuenea publicata in Telegrafulu romanu Nr. 130 a. c. Nu facu acést'a ca se nu fiu reu intielesu, si se mi se dica ca facu reclam. Espunendu opiniunea valorósa a Dlui M. Pompiliu, am voitu numai se aretu, ca nici partea materiala si formalá nu a pututu fi caus'a neaprobarei. Adeverat'a cauza, credu eu, nu póte fi in alta de cât in siste-

mulu nenorocitu ce domnesce in Romani'a, d'a nu primi nimicu din aceea ce producemu noi, fie chiar superioru celorú ce se gasescu acolo. Dovada ne este intre altele impregiurarea, ca dupa cum suntú informatu din isvoru siguru, pana acum inca nici o carte scolara dela noi n'a pututu obtiené aprobatiunea celorú din Romani'a, — desi cele mai multe din cartile scolare aprobate in Romania nici ca se potú asemena cu cartile dela noi, cari n'au primitu aprobarea, — cá fiindu venite dela streini (!). Ba unu cunoscutu pedagogu de ai nostri, ale carú carti de scóla sunt nedisputabilu superióre tuturorú cartilorú de aceeaasi natura, folosite in Romania, a obtienutu in batae de jocu aprobatiunea unei carti pe restimpu de o jumetate de anu (!!).

Ca se nu fiu reu intielesu, declaru ca este departe de mine a-mi inchipui ca numitulú Catechismu ar fi fara defecte. — Tocmai pentru indreptarea acestoru defecte l'am inaintatu celorú competentí, ca proiectu (caci pana la aprobare, nu este de cât proiectu), ca in urma indrumarilorú primite, se-lu potú edá in cât se va puté cu mai putiene defecte — abdicendu in modu hotaritu dela perfectiune.

Standu astfelu lucrulu cu gingasi'a cestiunea a desnumitulú Catechismu, DVóstra, carele l'ati ceditu, veti puté judeca, in cât acel'a merita atentiunea celorú competentí, si intru cât „schimbarile“ pretinse, defectele reale din trinsulu, apoi procedur'a mea pote se formeze substratu spre a fi adusu in combinatiune cu „capriciulu si egoismulu unoru ómeni, cari n'au voitu se recunósca de indreptariu acést'a doctrina, si au inlocuitu cuventulu lui Ddieu prin parerea omului, prin cari s'au formatu tóte eresiele si s'au desbinatu in atâtea eresii si secte biserica cea un'a a lui Christosu,“ — si a sparia lumea cu aceea ca „santulu Sinodu alu Romaiei esaminandu Catechismulu nu l'a aprobatu din motivu ca a constatatu unele schimbari facute in Simvolu si in alte locuri.“

Nu potú incheiá. Dle Redactoru, fara ca se amintescu de o alta manevra, pusa la cale in Dieces'a Aradului contra descitatulu Catechismu. In acea Diecesa adeca s'a respanditu fain'a *) ca Catechismulu ar fi heterodocs. Heterodocsi'a inse, neputendu-se afla airea se pretinde a consta intru aceea, ca: Rugaciunea catra Nascatórea de Ddieu este dupa ritulu romano-catolicu, fiindu in trens'a terminulu „plina de dar“ in locu de „cu dar daruita.“

Daca pe acést'a cale umblamu se spariemu pe cei naivi si se punemu pedeca nisaintielorú spre progresu — póte numai din presupunere ca autorulu nu este de categori'a nóstra — apoi am ajunsu departe cu ortodoxia. **)

Rugandu-Ve inca o data se binevoiti in procisimulu numeru alu diarului „Biserica si Scól'a“ a da locu acestoru rinduri, sunt

Alu DVóstre

Sibiu in 24 Decembre 1880.

stimatoriu

Simeonu Popescu

prof. de teol.

*) Ne surprinde, ca dlu autoriu in Sibiu este informatu despre o astfelu de fama. Noi cari traimu aici in Aradu, si audimu tóte, marturisimu, ca n'amú auditu nimicu din tóte acestea.
Redact.

**) Vorbele numai sparia astadi pe nimenea, cu atát mai nutienú potú impededá ele progresulu. Lucrurile bune nu se potú

¹⁾ A se vedé „Ortodoxulu“ Nr. 15 pg. 329 din acestu anu, reproducu in „Biserica ortodoxa“ Nr. 2 pg. 226.

D i v e r s e.

* **Numerulu de faci'a** alu fôiei nôstre este celu din urma, pre carele lu trametemu dloru abonenti, cari nu si-au renoitu inca abonamentulu.

* **Prelegerea publica** tienuta de dlu profesor Vasilie Mangr'a Duminec'a trecuta in sal'a institutului pedagogico-teologicu a fostu bine cercetata si deplinu succésa. Dlu autoriu a aretatu prin o suma de probe continuitatea elementului romanu in Daci'a traiana de odinióra, provocandu la diferiti autori romani si streini.

* **Junimea romana din Aradu** va arangia unu balu la 5/17 Februaru a. c. in Hôtelu „Crucea Alba“ Venitul este menitu pentru „Asociatiunea nationala in Aradu pentru cultur'a poporului romanu.“ Comitetul aranjatoriu e compus din Domnii; Aureliu Suciu, Petru Suciu, Dr. Demetriu Selceleanu, Vasiliu Pap, Georgiu Cosma, Petru Tstu, Ioanu Cornea, Georgiu Lazaru, Dr. Lazaru Petroviciu, si Romulu Ciorogariu. De candu chauvinismulu ungrescu ne eschisà la viati'a politica si suntemu avisati nu mai la viati'a sociala, balurile nôstre au o insemnatate indoita, si anume nu numai junimea nôstra izolata din societatile straine si lipsita de petreceri se intrunesc, si petrece la melodiile farmecatórie nationale si nu ne lasa se dispara; ci si inteligentiei in genere i se da ocaziune a se mai intruni candu si candu si a nu se instrainá cu totulu unii de altii, a reinprospetá trecutul spre a-si cascigá curugiu pentru viitoriu, ér prin contribuiri a se promová sublimulu scopu alu asociatiunei aradane. Zelulu Dniloru aranjatori manifestatu la intreprinderea acestui balu ér de alta parte bunavointi'a cu carea a intempinat publiculu acést'a intreprindere ne îndreptatiesce a crede cà balulu de estimpu nu va fi numai balu de elita ci si unu balu animatu. Din parte-ne le dorimu celu mai strelucitu resultatu.

* **„Amvonulu“** fôia bisericesca pentru elaborate din sfer'a elocintiei sacre, redactata de dlu Iustin Popfiu, a inceputu a reaparé de nou in Oradea-mare cu 1 Ianuarie a. c. Apare de doue ori pre luna câte 1½ côle. Pretiulu de prenumeratiune pentru Austro Ungari'a este 6 fl. v. a. ér pentru Romani'a 16 lei la anu. Speramu, ca publiculu romanu va partini acésta intreprindere literaria.

* **Conscrierea poporului.** In cele ce urméza comunicamu unele date, din cari se vede, ca poporulu nostru a scadiutu durere — in numeru considerabilu in reportu cu conscrierea din 1870, si anume: In comun'a Sant-An'a, Comlausiu, erau in 1870, 4173 de suflete, ér acum 4019, prin urmare a scadiutu cu 154; in comun'a Pancot'a au fost in 1870, 2114, acum 2006, scadiementu de 227; in Siri'a ungresca era la 1870 2114, acum sunt 2006, scadiementu de 108; in Siri'a romanésca erau in 1870. 4648, acum sunt 3469, unu scadiementu inspaimantatoriu de 1179; In Aletea, comuna nemtiésca, au fost la 1870, 4593, acum sunt 5588 locuitori, in urmare unu escedentu de 995; in Otlaka eran la 1870, 2693, acum sunt 3004, unu escedentu de 311; in Pecic'a ma-

giara erau 7491, acum sunt 7839, unu escedentu de 348; in Pecic'a romana erau 6745, acum sunt 7694, unu escedentu de 949; in Chisineu au fost 2174, acum sunt 2044, unu scadiementu de 130; in Chelusiu au fost 2454, acum sunt 2130, unu scadiementu de 324; in Siepreusiu au fost 4118, acum sunt 3872, unu scadiementu de 256; in Paulisiu au fost 2186, acum sunt 1980, unu scadiementu de 260; in Sioimosiu au fost 1791, acum sunt 1566, unu scadiementu de 225; in Totvaradi'a au fost 1165, acum sunt 1110, unu scadiementu de 55; in Petrisiu au fost 1477, acum sunt 1310, unu scadiementu de 167; In Siclau au fost 2879, acum sunt 2978, unu escedentu de 99; in Samartinu au fost 2530, acum sunt 2315, unu scadiementu de 215.

* **Distinsulu publicistu filo-romanu** Ubicini voiesce se dea la lumina mai antaiu o istoria a Romaniloru dela descalecarea loru si pana in timpurile nôstre, apoi o istoria multu mai amenuntita a epocii fanariote. Cea de-a doua va presenta unu interesu capitalu pentru istoria romana, ca-ci autorulu o va alcatui nu numai dupa datele cunoscutu pana in diu'a de adi, ci si dupa rapórtelu consuliloru fraucezi, functionandu in Turci'a si Romani'a, dupa acele rapórtu si memorii pe cari fericitul scrietoriu le-a desgropatu de prin mormanele de hartii ale bibliotecei nationale, precum si ale archiveloru de pe la diferite ministere. Studiulu epocii fanariote va fi precisu de unu scurtu resumatu alu istoriei anteriore, pentru ca lantiulu evenimenteloru se fie bine preceputu de cetitoru. Oricine póte lasne judeca cât de multu bine voru face literiloru romane in generalu si in specialu istoriei nôstre aceste doue publicatiuni ale dlui I. Ubicini. Urarile si multamirile Romaniloru voru insoti pe neobositulu scrietoriu in sarcina ce a luat asupra-si.

* **O nenorocire.** Lucratorii dela bai'a din valea Seaca, in comitatulu Bihoru in diu'a de 9/11 Ianuaru a. c. plecandu dela baia pe sub stanc'a numita sthirbina, in numeru de 48 de insi, au datu intr'unu ometu, si 43 de insi au cadiatu sub néua. Celoru cincii remasi désupra dupa unu lucru greu de 13 óre le a succésu a-i scóte. Cea mai mare parte din ei sunt bolnavi si degerati, 5 insi au fost scosi morti, ér unulu nu s'a aflatu nici pana astadi. Petru Baicu Boglutiu.

* **„A román nyelv latinsága“** *) este titlulu unei brosiure aparute de curendu aici in Aradu. Acésta brosiura este lucrata de dlu protosincelu si profesor Ioan Goldisiu. Prin ea constata dlu autoriu cu o vasta cunoscintia de lucru latinatatea limbei nôstre, si infrange cu multa eruditune parerile false respandite de autori streini cu privire la originea limbei nôstre. Opulu este scrisu in limb'a magiara, si a fost publicatu mai antaiu in diurnalulu „Alföld,“ ce apare aici in Aradu. Acésta scriere a facutu cea mai buna impressiune atât la magiari, cât si la romani. De aceea lu-recomendamu cu tóta caldur'a in atentiunea tuturoru, cari cunosc limb'a magiara. Pretiulu este 50 cr. v. a. si se póte procurá directu dela dlu autoriu si din librarielu din Aradu.

Sperámu, ca dlu autoriu va publicá acésta interesanta scriere si in limb'a romana.

innegri nici odata. Orice ar dice cineva contra loru, adevverulu trebue se iésa totdean'a la lumina, si credinti'a nôstra este, ca astfelu trebue sè se intemple si in cestinnea, de carea este vorb'a cu atât mai vertosu, ca in sciintia vorbele nu valoréza nimic. Redactiunea.

*) Publicamu de nou acést'a notitia, din cauza, ca in nrulu trecut s'a strecuratu o eróre de tipariu, care alteréza sensulu.

* **Invetiamentulu religiosu in scólele primarie franceze.** D. Jules Ferry ministrulu invetiamentului publicu in Franci'a, a presentatu camerei urmatórea propunere pentru legea asupra invetiamentului primariu: „Invetiamentulu religiosu nu mai face parte de materiile obligatóre ale invetiamentului primariu. „Invetiamentulu religiosu se va dá scolariloru din scólele primarie de cátra ministrii diferiteloru culte. „Dorinti'a parintiloru va fi totudeauna consultata si ascultata, in cât privesce participarea copiiloru loru la invetiamentulu religiosu. „Acestu invetiamentu se va dá, fia in edificieie consacrate cultului séu in dependintiele loru, fia, daca o voru cere ministrii cultului, in localele scolare, in órele si conditiunile hotaríte de regulamentele scolare.“ Comissiunea parlamentaria a respinsu acésta redactiune si a adoptatu urmatórea: „Invetiamentulu religiosu nu se va mai dá in scólele publice.“ Prin acésta scólele din Franci'a se despóia de totu de instructiunea in religiune, sucrescenti'a ei are se invetie numai lucruri profane, éra invetiamentulu religiosu i-se subtrage, ca stricatiósu, séu celu pucinu nefolositoriu. Trista infacisiare intr'atáta cultura, cu care se lauda Franci'a! Insemnamu inse, cá in program'a ce s'a datu mai de a própe pentru scólele de fetitie in Frauci'a, ministriloru religiunei respective li se concede a propune invetiaturele bisericeie sale in laintrulu scólei in órele ce li se voru desemná.

„Dupa Fóia scol.“

* **Socóta** despre ofertele maritimóse incurse la 7/19 Jan. 1881 cu ocasiunea arangiarrii siedintiei publice din pártia societatii de lectura a tinerimeii dela institutulu teol.-ped. din Aradu. Au binevoitu a contribui: Ilus. Sa Domnulu episcopu Ioanu Metianu 5 fl; Rdiss. Dnu Josifu Goldisiu, protosincelu 3 fl; Georgiu Vasilieviciu, protopresb. 2 fl; Ioanu Tieranu, prot. Lipova 2 fl; Const. Gurbanu. prot. Buteni 3 fl; Revdii Dni Ignatiu Papp, secretariu consist. 2 fl; Ioanu Ghibu, parochu 1 fl; Ioanu Cióra, parochu Micalaca 4 fl; Nicolae Bogdanu parochu S. Mielosiulu-micu 1 fl; T. Motiu, parochu Cuvinu 1 fl; M. O. Dna Iulia Bocsianu din Curticiu 2 fl; Deresce 1 fl; Cure 2 fl; A. Tomiciu 50 cr. E. Gaboru Siria 2 fl; M. O. Dnu Nic. Filimonu adv. 5 fl; P. Florescu, proprietariu 4 fl; Vas. Paguba jude reg. 2 fl; T. Ceontea, prof. 1 fl; Lazaru Tescula prof. 2 fl. G. Dogariu proprietariu 2 fl; Dr. Nic. Oncu 1 fl; Dr. G. Popa asesor ref. 1 fl; P. Popoviciu prof. de cant 1 fl; Popu Vas. adv. 1 fl; Ter. Ratiu adv. 1 fl; St. Antonoviciu asesor. 70 cr. Elia Dogariu inv. 1 fl; J. Heresiu tipogr. 1 fl; Anciu Filimonu, 1 fl; E. Misiciu jud. reg. 1 fl; Maniu 1 fl; J. Popa cler. abs. 1 fl; Davidu Nicóra contr. 2 fl; Petru Suciú ingin. 1 fl; Const. Comlosianu not. Micalaca 3 fl; Tamasidanu 3 fl; V. Mironu inv. 1 fl din Curticiu; Savu Bugariu inv. Micalaca 50 cr; Cuptoreanu Miatoviciu 1 fl; J. Petroviciu 1 fl; L. Florescu 50 cr; Adamoviciu 1 fl; G. Netinu 20 cr. St. Perinu 10 cr. T. Stanu 20 cr. Petru Rancu 10 cr. toti din S. Mielosiulu-micu Fodoru din Halmagiú 3 fl; Lucaciú 30 cr. J. Micolasiu 50 cr. N. N. 50 cr. N. N. 60 cr. N. N. 40 cr. Sum'a: 78 fl. 30 cr. v. a. Nicolau Boscaiu m. p. controloru. Emilianu Micu m. p. cassariu.

* **Consemnarea contribuiriloru benevole facute in favóre fondului Asociatiunei aradane, cu ocasiunea conferintiei publice data de D. V. Mangra,**

Duminea in 11/23 Jan. a. c. si anume au contribuitu Dnii: Dr. Georgiu Popa 1 fl; Vasiliu Paguba 1 fl; Dómn'a Bocsianu 1 fl; Teodoru Ceontea 1 fl; N. N. 50 cr. Georgiu Dogariu 2 fl; Petru Tissu 50 cr. Ioanu Belesiu adv. 70 cr. Josifu Goldisiu 1 fl; Joanu Ghibu 50 cr. Vasiliu Pap adv. 1 fl; Dr. Selceleanu 1 fl; Dr. Lazaru Petroviciu 1 fl; Miatoviciu 50 cr. Aug. Hamsea 1 fl; Petru Suciú, ingeneriu fl; Romulu Ciorogariu 60 cr. Dn'a Sofia Caplaru 50 cr. Anciu 1 fl; Aureliu Suciú adv. 1 fl; Davidu Nicóra 2 fl; Al. Pecicanu 50 cr. Maniu 50 cr. Elia Dogariu 50 cr. Ioanu Vidu prep. 10 cr. Farasiu prep. 10 cr. Ciuciú prep. 10 cr. Nicolau Crismariu prep. 10 cr. Perinu prep. 10 cr. Teodoru Stanu 10 cr. Ioanu Nutiu 10 cr. Eutimiu Bujoru teol. 50 cr. Moise Avramescu 50 cr. Terentiu Ratiu adv. 1 fl; Ioanu P. Dessanu 2 fl; Petru Popoviciu 1 fl; Sum'a; 27 fl. 20 cr.

Concursu.

Prin decisulu ven. Consistoriu diecesanu din Aradu dto $\frac{4}{18}$ decembre 1880. Nr. 2980. incuviintandu-se aplicarea si alegerea unui capelanu timpuralu langa preotulu neputintiosu din *Tiela* Iosifu Petroviciu in sensulu §-lui 4 din regulamentululu pentru parochii, — se deschide concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **1. februaru 1881.**

Dotatiunea capelanului este: jumătate parte din tóte venitele parochiei specificate la 601. fl. 50 cr. de dupa cari venite parochi'a fiindu de a II. clasa, urméza ca si alegandulu de capelanu are se poséda calificatiunea precisa pentru parochiele de a II. clasa

Recurentii au a-si compune suplicelc concursuali conformu prescrieloru statutului organicu, adresandu-le la Pré On. D. protopresbiteru tractualu Ioanu Tieranu in B. Lippa.

Tiela in 27. decembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In intielegere cu mine: **Ioanu Tieranu** m. p. protop.

Devenindu parochi'a vacanta in Comun'a *Cuidanovitia* protopresviteratulu Oravitiei, Comit. Carasiu prin stramutarea parochului, se deschide prin acést'a Concursu pentru ocuparea acestei parochii pana la **9 Februaru st. v. a. c.**

Emolumintele suntu:

1. Sessiune de 32 jugere pamentu urbarialu;
2. Gradina si platiu parochialu,
3. Salariu annalu in bani gata 225. fl. v. a. platitu in 4 rate anuale anticipando.

Doritorii de a ocupa acésta parochia Classa III. au a-si trimite recursule loru instruate dupa prescriese stat. Organicu pana la terminulu susdefitu adresate cátra Comitetulu parochialu Domnului Protopresbiteru Jacobu Popoviciu in Oraviti'a.

Cuidanovitia in 1. Januarie 1881.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu D. Protopresbiteru tractualu.